DEPARTEMENT
OMGEVING

Lokaal Atrium Dijleland, Keerbergen, 24/02/2026

09u00 Ontvangst
09u30 Atlas & Inventaris van Hefboomplekken (dOMG)
10u30 Planningscafé “Vergroening van Begraafplaatsen (prov. Vlaams-Brabant)
11u10 Pauze
11u25 “Meer is mogelijk in de verkavelingswijk” (dOMG & prov. Vlaams-Brabant)
- voorstelling traject, resultaten en kaart
- rol van verkavelingen in opvangen woonbehoefte
- workshop

12u55 Broodjeslunch
13u30 Varia (dOMG)
14u10 Vergunningencafé (Haviland Regiopartners & Interleuven)
14u50 Einde

DEPARTEMENT
OMGEVING

Gewijzigde wetgeving

Wijziging vrijstellingenbesluit

- **VR 6 februari 2026**: goedkeuring wijziging Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 tot bepaling van stedenbouwkundige handelingen waarvoor geen omgevingsvergunning nodig is
- Inwerkingtreding: **1 maart 2026**
- Meer info: link
- Toelichting: https://www.youtube.com/watch?v=TTyS2ZsBgLs

Wijziging vrijstellingenbesluit

- Inhoud:
  - Handelingen aan **gevels en daken van woningen**, zonder de energieprestatie van het gebouw te verslechteren en zonder het fysieke bouwvolume te wijzigen
    Niet in (buffer van) werelderfgoed en indien in inventaris bouwkundig erfgoed

  - Aanbrengen van **isolatie, <u>met inbegrip van de gebruikelijke afwerking</u> ervan**, aan de buitenzijde van gevels en daken tot een maximum van 26 centimeter, voor zover de rooilijn niet overschreden wordt

  - **Binnenverbouwingen**
    Discussies over al dan niet vereist zijn van architect

Wijziging vrijstellingenbesluit

- Inhoud:
  - **Zonnepanelen en zonneboilers**:
    - geplaatst op een plat dak, tot maximaal 1 meter boven de dakrand
    - geïntegreerd in of op het hellende dakvlak
    - bevestigd op een gevel, met een totale maximale oppervlakte van vier vierkante meter per gevel
    - bevestigd aan een balkonafsluiting
  - **Airco's en warmtepompen**: <u>in de tuin, op een gevel of op een plat dak</u>, ingeplant tot op twee meter van de perceelsgrens of tot tegen een bestaande scheidingsmuur
  - **Schuilhokken voor weidedieren**
    - 80m² voor runderen, max. 3m hoog
    - => per aanééngesloten groep van percelen in één eigendom!
    - af te breken indien gedurende 5 opeenvolgende jaren geen weidedieren worden gehouden
    - geen sprake meer van 1 volledige open zijde

Wijziging vrijstellingenbesluit

- Inhoud:
  - **Landbouw**:
    - Omvormen van een bestaande gravitaire drainage naar een peilgestuurde drainage
    - Aanleggen, vervangen of herinrichten van perceelsopritten, met inbegrip van de eventueel daarvoor strikt noodzakelijke overwelving of inbuizing van grachten
    - Plaatsing van één pocketvergister met aanhorigheden
    - Aanleg van één overdekte vul- en spoelplaats voor landbouwwerktuigen waaronder spuittoestellen
    - Wateropslag voor professionele teelt van landbouwgewassen of professionele veeteelt
    - Plaatsing van stuwen en andere maatregelen die de snelheid van het afstromende water remmen in onbevaarbare waterlopen en grachten

=> Er zijn wel voorwaarden!

Wijziging vrijstellingenbesluit

- Inhoud:
  - **Herinrichting van terreinen**: beperkt tot overdekte constructies tot 100 vierkante meter of gebouwen tot 40 vierkante meter
  - **Openbaar domein**:
    - Aanleg van overdekte fietsenstallingen met een totale maximale oppervlakte van 100 vierkante meter en een maximale hoogte van 5 meter
    - Plaatsing van zonnepanelen op bermen van autosnelwegen of spoorwegen
    - Vervanging van bruggen, tunnels en vergelijkbare constructies om veiligheidsredenen of om de draagkracht te verhogen
    - Niet-overdekte terrassen: hoeven niet langer seizoensgebonden te zijn

Wijziging vrijstellingenbesluit

- Inhoud:
  - **Overige**:
    - Technische constructies van algemeen belang van 30 m3 op privaat terrein en 60 m3 op openbaar domein
    - Plaatsen van IBA’s met een zuiveringscapaciteit tot en met 100 inwonerequivalenten en een maximale oppervlakte van 250 vierkante meter
    - Uitbouw van glasvezelnetwerken
    - Aanleg van een wadi met een diepte van minder dan 70 centimeter
    - Aanbrengen van maximaal één overwelving of inbuizing van een baangracht per goed
    - Optrekken van installaties van militair strategisch belang, door of in opdracht van de militaire overheid, gericht op de verdediging van belangrijke infrastructuur
    - Gevangenissen en andere gesloten inrichtingen:
      - Plaatsen van afsluitingen, modulaire units en bijhorende verhardingen binnen bestaande inrichtingen
      - Tijdelijke inrichtingen (afsluitingen, modulaire units en bijhorende verhardingen) voorzien in militaire domeinen
      - Plaatsen van drijvende inrichtingen, geïmmobiliseerd aan wal
    - Plaatsing van jachtkansels
    - Plaatsing van vogelkijkhutten

Wijziging meldingsbesluit

- **VR 6 februari 2026**: goedkeuring wijziging Besluit van de Vlaamse Regering van 16 juli 2010 betreffende de meldingsplichtige handelingen ter uitvoering van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening
- Inwerkingtreding: **1 maart 2026**
- Meer info: link
- inhoud:
  - Tijdelijke opvang van asielzoekers in woningen
  - Tijdelijke collectieve opvang van asielzoekers in verplaatsbare units

Wijziging meldingsbesluit

- Voorheen meldingsplichtige handelingen die vanaf 1 maart vrijgesteld worden:
  - Binnenverbouwingen aan hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte gebouwen
  - Werken aan gevels en daken van hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte gebouwen
  - Handelingen in zeehavengebied

- Voorheen meldingsplichtige handelingen die vanaf 1 maart vergunningsplichtig worden:
  - oprichting van bijgebouwen die aangebouwd zijn aan de hoofdzakelijk vergunde of vergund geachte woning!

- De meldingsplicht voor zorgwonen wordt geregeld op decretaal niveau. Daar worden geen wijzigingen in aangebracht.

Limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten

- **VR 6 februari 2026**: goedkeuring Besluit over de **limitatieve lijst** van handelingen waarvoor gemeenten een **vergunningsplicht** kunnen invoeren
- Inwerkingtreding: **1 maart 2026**
- Meer info: link
- Inhoud:
  - **Vellen van bomen**:
    - Bomen met stamomtrek > 1m: op minder dan 15m van woning of gebouw
    - Bomen met stamomtrek tussen 50cm en 1m: op meer dan 15m van woning of gebouw
    - Bomen met stamomtrek tussen 50cm en 1m: op minder dan 15m van woning of gebouw
  - **Houtige beplantingen met erfgoedwaarde** vellen of rooien
  - Handelingen aan **beschermd onroerend erfgoed** (toelatingsplicht vanuit Onroerend Erfgoed of erfgoedgemeente wordt hierdoor verschoven naar de omgevingsvergunning)
  - Handelingen aan **erfgoed met architectonische, stedenbouwkundige, esthetische, culturele, historische of wetenschappelijke waarde**
    - Dit gaat over niet beschermd erfgoed
    - De gemeentelijke verordening moet het deel van het grondgebied afbakenen waarvoor deze vergunningplicht geldt (gebied/straatwand/kadastraal perceel/andere).

Limitatieve lijst gemeentelijke vergunningsplichten

- Overgangsmaatregelen:
  - Eventueel bestaande stedenbouwkundige verordeningen waarin bijkomende vergunningsplichten of meldingsplichten zijn opgenomen die niet zijn voorzien in de limitatieve lijst, moeten **tegen 6 februari 2028** in overeenstemming gebracht worden met de VCRO en het besluit van 6 februari 2026.
  - Bepalingen in bestaande gemeentelijke of provinciale stedenbouwkundige verordeningen die bijkomende vergunningsplichten of meldingsplichten ingevoerd hebben, die niet zijn voorzien in de limitatieve lijst, worden van rechtswege opgeheven op **6 februari 2028**.
- Het Departement Omgeving bereidt een model van gemeentelijke verordening voor.

Modernisering MER

- **1 december 2025**: inwerkingtreding nieuwe m.e.r.-regelgeving
- Goedgekeurde documenten: zie link
- Nieuwe webpagina: zie link
- Kennis- en informatiesysteem MER op Confluence: link
- Webinars:
  - → op 26/2, 2/3 en 6/3
  - → Filmpjes op de website vanaf eind februari

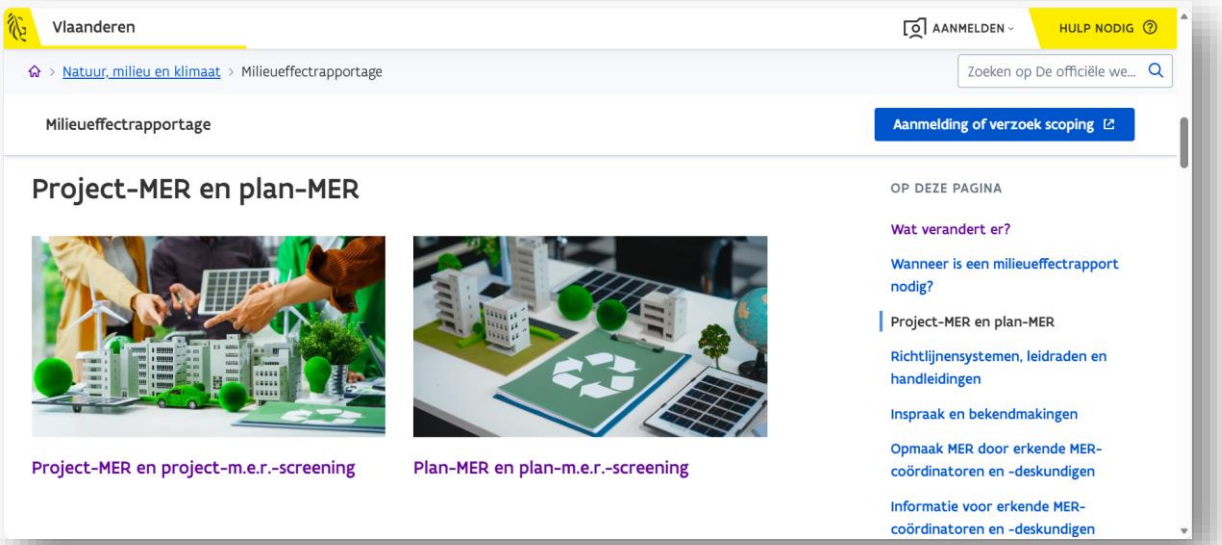

Project-m.e.r.-plicht

- Project-m.e.r.-plichttool
  - → Bijlage 1: projecten waarvoor **altijd** een project-MER nodig is
  - → Bijlage 2: projecten waarvoor **minstens** een project-m.e.r.-screening nodig is

- Project-m.e.r.-screeningstool
  - → Resultaat is een PDF van de conclusiepagina met unieke link van de volledige screening
  - → Dit resultaat kan worden toegevoegd aan de omgevingsvergunningsaanvraag

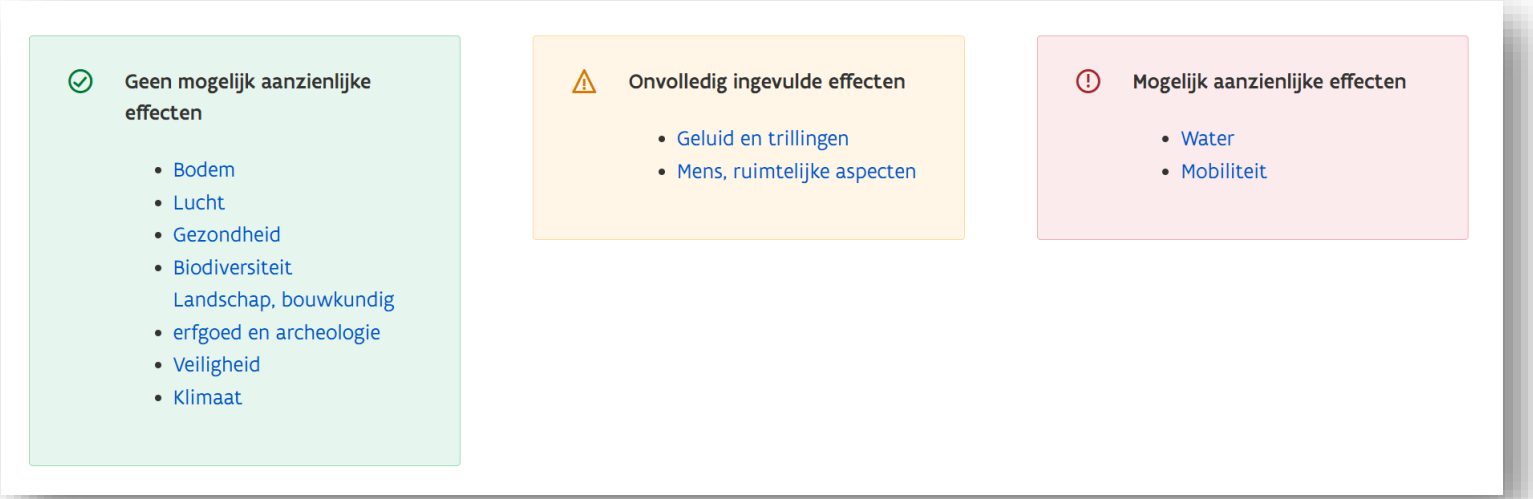

Overgangsbepalingen project-MER

- Aanmelding **voor 1 december 2025**:
  - → Volgen vroegere procedure in het voortraject
- Aanmelding en vergunningsaanvragen **na 1 december 2025**:
  - → Volgen nieuwe procedure
- **Lopende** ontheffingsprocedures:
  - → Kunnen worden afgerond
  - → Een goedgekeurde ontheffing kan na 1 december 2025 nog worden toegevoegd aan de vergunningsaanvraag.
  - → Het indienen van een nieuw verzoek tot ontheffing is vanaf 1 december 2025 niet meer mogelijk.

Plan-m.e.r.-plicht

- Plan-m.e.r.-plichttool: tool bepaalt of een plan-MER nodig is, of het plan screeningsgerechtigd is, en of dat er geen plan-m.e.r.-verplichtingen zijn

- Plan-m.e.r.-screeningsgids:
  - → Via Confluence
  - → Een hulpmiddel om voor verschillende soorten plannen aan te tonen dat het plan geen aanzienlijke effecten veroorzaakt

Procedure bij plan-m.e.r.-plicht

- **Generieke plan-MER-procedure**: alle plan-MER-plichtige plannen en programma's waarvoor geen specifieke geïntegreerde procedure voorzien is, zoals:
  - diverse strategische projecten
  - ruimtelijke beleidsplannen
  - aanvragen tot planologische attesten

- **Generieke plan-m.e.r.-screeningsprocedure:** m.e.r.-plichtige en screeningsgerechtigde plannen en programma's waarvoor geen specifieke geïntegreerde procedure voorzien is, zoals:
  - aanvragen tot planologische attesten,
  - stedenbouwkundige verordeningen
  - procedure tot herziening of opheffing van stedenbouwkundige voorschriften volgens VCRO art. 7.4.4/1
  - vrijgavebesluiten van woonreservegebieden

- Geïntegreerde plan-MER- of plan-m.e.r.-screeningsprocedure: bij RUP's

Overgangsbepalingen plan-MER

- Kennisgeving **voor 1 december 2025** ter beschikking gesteld aan Team Omgevingseffecten:
  → Volgen vroegere procedure

- Aanmelding aan VECM (Vlaams ExpertiseCentrum M.E.R.) **na 1 december 2025**:
  → Volgen nieuwe procedure

Omzendbrief OMG/2025/02 Hemelwater

- **5 december 2025**: goedkeuring door de Vlaamse regering
- Doel: vergunningverleners en hun administratie meer houvast bieden bij veel voorkomende uitzonderingsvragen bij residentiële gebouwen
- Document: zie link
- Inhoud:
  - Hoe omgaan met uitzonderingen
  - Motivering ondergrondse infiltratievoorzieningen
  - Infiltratievoorzieningen in kleine tuinen
  - Diepte van infiltratievoorzieningen
  - Waterdoorlatende toegangen helling ≤5%
  - Vergunningsaanvraag volgens normenboek

→ Zie opname webinar Vlario 15/12/2025 (i.s.m. dOMG) + presentatie + FAQ

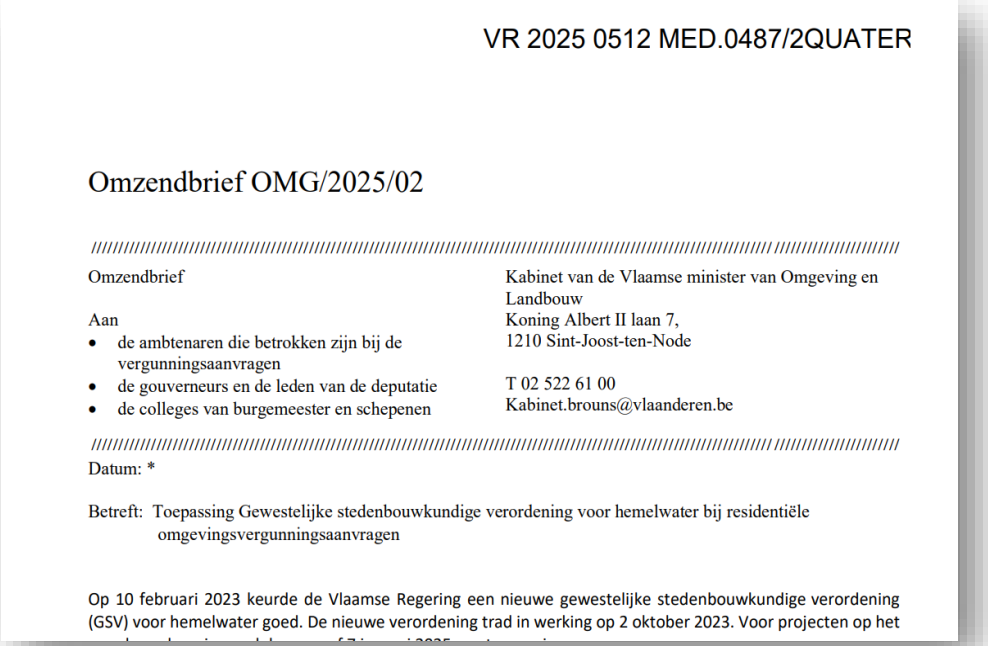

VR 2025 0512 MED.0487/2QUATER

Omzendbrief OMG/2025/02

Omzendbrief

Aan
- de ambtenaren die betrokken zijn bij de vergunningsaanvragen
- de gouverneurs en de leden van de deputatie
- de colleges van burgemeester en schepenen

Kabinet van de Vlaamse minister van Omgeving en Landbouw
Koning Albert II laan 7,
1210 Sint-Joost-ten-Node

T 02 522 61 00
Kabinet.brouns@vlaanderen.be

Datum: *

Betreft: Toepassing Gewestelijke stedenbouwkundige verordening voor hemelwater bij residentiële omgevingsvergunningsaanvragen

Op 10 februari 2023 keurde de Vlaamse Regering een nieuwe gewestelijke stedenbouwkundige verordening (GSV) voor hemelwater goed. De nieuwe verordening trad in werking op 2 oktober 2023. Voor projecten op het

Uitspraak grondwettelijk hof OVD artikel 15/1 (gevolg wasserij-arrest)

- Uitspraak Grondwettelijk hof 18 september 2025: vernietiging OVD Artikel 15/1
- **Beslissing Vlaams Parlement 19/11/2025**: wijziging OVD: alle gemeentelijke dossiers waarbij een milieueffectrapport of een project-m.e.r.-screening is gevoegd, worden overgeheveld naar de deputatie en alle provinciale dossiers naar de Vlaamse Regering.
- **Inwerkingtreding**: met terugwerkende kracht, met ingang van 19 september 2025
- Meer info + faq's: zie link

Uitspraak Raad van State ivm verordenend karakter beleidsplan

- De Raad van State ziet streng toe op een 'te verordenend karakter' van een beleidsplan
  - Beleidsplan van Essen werd gedeeltelijk vernietigd op 2/9/2025
    - *BV Van den Berg ROS/RS2024/39*
  - Meer info over hoe je een beleidsplan opstelt (en een eventueel verordenend karakter kan vermijden):

=> https://omgeving.vlaanderen.be/nl/beoordelingsgrond-beleidsmatig-gewenste-ontwikkelingen

DEPARTEMENT
OMGEVING

Varia

Nieuwe structuur en werking dOMG

- Algemeen e-mailadres voor alle vragen: in opmaak
- Voorlopige e-mailadressen:
  - → Algemene vragen over instrumentarium: ip.omgeving@vlaanderen.be
  - → Algemene casegebonden vragen: gvlvb.omgeving@vlaanderen.be
  - → Specifieke mailboxen blijven behouden (vb. Mer)

Nieuwsbrief Lokale Besturen

- De nieuwsbrief richt zich op beleidsmakers, ambtenaren en ondersteunende diensten die werken rond milieu en ruimtelijke ordening.
- Ook intercommunales actief in het omgevingsdomein behoren tot de doelgroep.
- De eerste nieuwsbrief is er: Nieuwsbrief lokale overheden - 23 februari

- **=> Inschrijven:** https://omgeving.vlaanderen.be/nieuwsbrief-lokale-overheden

Arrest RvVb Procedure omgevingsvergunningsaanvraag

- *Welke procedure voor gemengde projecten (zowel stedenbouwkundige en/of milieuaspecten, kleinhandelsactiviteit of natuurvergunning)?*

- Arrest Raad voor Vergunningsbetwistingen van 12 juni 2025 (nr. A-2425-0908): Artikel 11 van het Omgevingsbesluit (voor welk type projecten geldt de vereenvoudigde procedure) is helder
  - → in geval van een project dat uitsluitend betrekking heeft op vergunningsplichtige stedenbouwkundige handelingen, het verkavelen van gronden of de bijstelling van een omgevingsvergunning voor het verkavelen van gronden: de projecten, vermeld in artikel 13 van dit besluit, of veranderingen daaraan;...
- Dus, vanaf dat een aanvraag niet uitsluitend stedenbouwkundig is, is er niet voldaan aan artikel 11 en **moet de gewone procedure worden gevolgd**

- **Reactie departement Omgeving: niet akkoord met deze uitspraak**
- Zie Viva Engage Atrium Lerend Netwerk: link

Stopzetting subsidie ROP en RUP

- **Vanaf 1 januari 2026**: geen subsidie meer voor ROP of RUP
- Verplichting voor opstellen register onbebouwde percelen blijft!
- Nieuwe aanlevermethode: bezorg ROP rechtstreeks als shapefile of in XML-formaat aan ROP.omgeving@vlaanderen.be voor validatie
- Departement Omgeving werkt momenteel aan eigen ROP-product
- Meer info: link

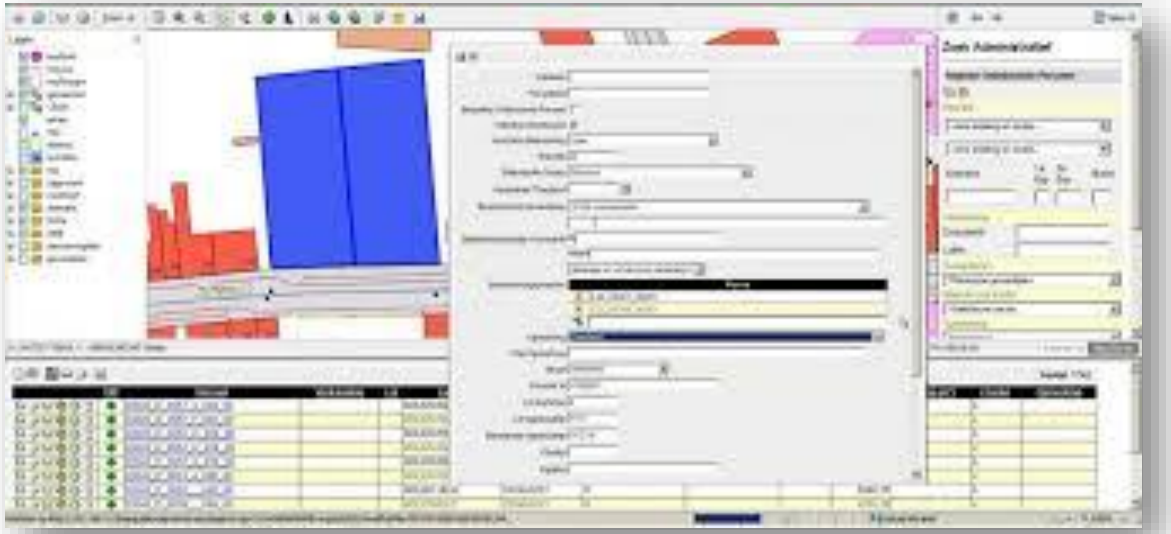

Registratie van de leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimtes

- Leegstandsdecreet: gemeenten moeten verplicht een **gemeentelijke lijst van leegstaande en/of verwaarloosde bedrijfsruimten (LVBR)** opstellen
- Deze moet **ten laatste op 1 maart 2026** doorgestuurd worden via de nieuwe LVBR-applicatie. Als de gemeente deze lijst niet tijdig aanlevert, dan **verliest ze** gedurende een periode van **drie jaar haar aanspraak op de forfaitaire doorstorting**.
- Meer info: link

Nieuw: kaarten gemiddelde grondwaterstand

- Beschikbaar op Databank Ondergrond Vlaanderen (DOV) en Geopunt sinds 2025:
  - **Gemiddelde Hoogste Grondwaterstand**: zie link

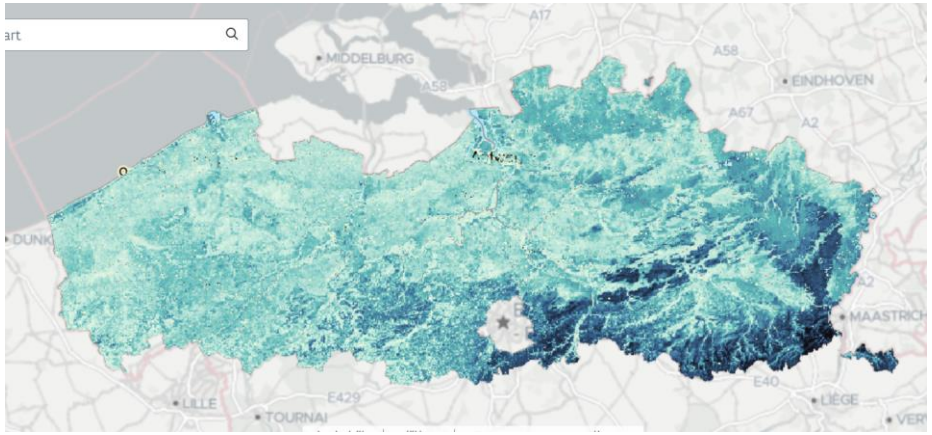

  - **Gemiddelde Laagste Grondwaterstand**: zie link

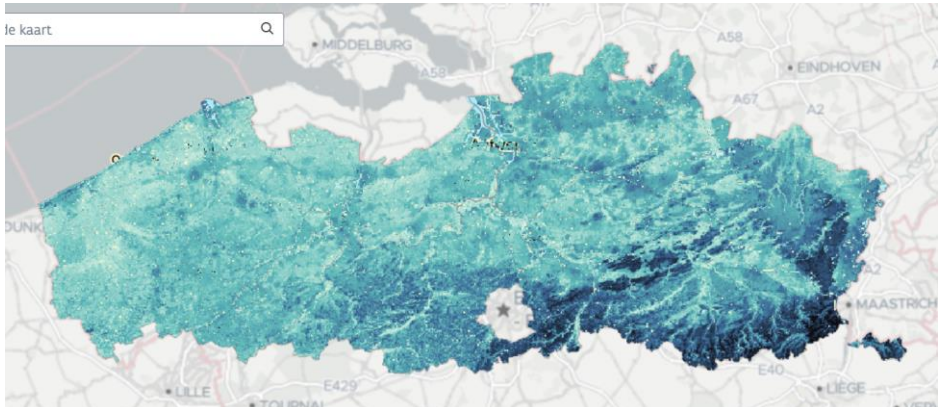

Atrium Bouwshiftconvenant - webinar

- **Dinsdag 31 maart van 10.00u tot 11.00u**
- **Inschrijven tot 27 maart**

Inhoud webinar:

- Toelichting van dit nieuwe instrument
- Bouwshift versnellen via overeenkomst tussen:
  - Private ontwikkelaar
  - De Vlaamse overheid
  - Lokale regisseur
- Oproep naar proefprojecten
- Beantwoorden vragen

Provinciaal atrium: save-the-date

- **Thema:** Gemeentewegendecreet + Werking Kadaster
  - → Cases/concrete vragen zijn welkom!

- **Waar en wanneer:**
  - → VAC Leuven: 7/05/2026
  - → VAC Hasselt: 19/05/2026
  - → VAC Brugge: 21/05/2026
    (enkel Gemeentewegendecreet - VM)
  - → Antwerpen: 4/06/2026

BRV lokale klankbordronde

- Klankbordronde met lokale besturen over eerste concepten voorontwerp BRV

- Programma: toetsing beleidsvoorstellen aan uw praktijkinzichten + interactie rond eerste concepten van voorontwerp BRV

- Data:
  - → 3 maart – namiddag: VAC Leuven
  - → 10 maart – namiddag: VAC Gent
  - → 16 maart – namiddag: VAC Mechelen

- Inschrijven voor 20/02: link

Atrium Mandatarissen 2025

- In het najaar organiseerde dOMG een reeks atria voor mandatarissen over het thema 'Toekomstgericht omgevingsbeleid'

- Op elk van de 4 atria deelde een mandataris een inspirerende lokale praktijkervaring:
  - → Groennormen (Genk)
  - → Groenblauwe transformatie (Vorselaar)
  - → Aan de slag met woonwensen en -behoeften (Dendermonde)
  - → Patrimoniumstudie (Wielsbeke)

Aan de slag met de Onthardingsscanner

- Tijdens deze workshop ga je zelf aan de slag met de onthardingsscanner. Je gebruikt de kaarten en eigen data in de GIS-omgeving
- Ook verdiep je je in enkele onthardingsvraagstukken die in de gemeente spelen en waarvoor de tool inzichten en actierichtingen kan bieden.
  - → Denk bv. aan: welke gronden in eigen beheer moeten we eerst gaan ontharden om het meeste impact te hebben op hitte in de gemeente?
  - → De workshops zijn dus niet gericht op gemeenten die zich willen informeren over de opzet van de onthardingsscanner

- 19 maart: Oost-Vlaanderen (VAC Gent – Karel Waeri)
- 26 maart Vlaams-Brabant (Belpaire – 05N05)
- 23 april West-Vlaanderen (VAC Brugge – 0D34)
- 28 april Limburg (VAC Hasselt – 0A54)
- 30 april Antwerpen (VAC Antwerpen, onder voorbehoud)

- Schrijf je hier in